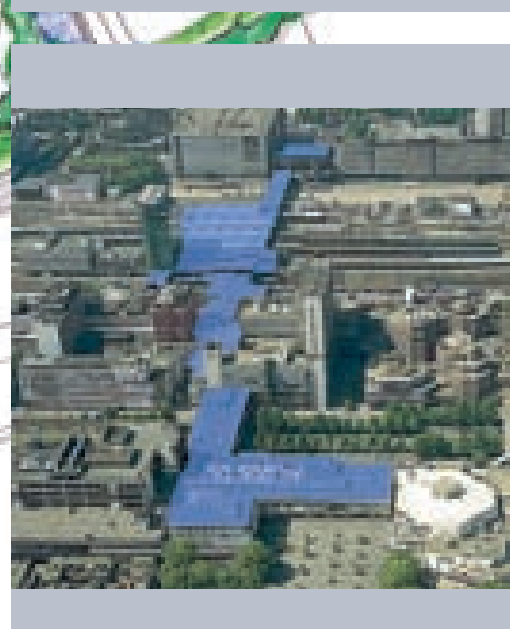

Daklandschap Traverse

Ongebruikte dakoppervlakken Jaarbeurs en Hoog Catharijne

Perron H₂O: ambitieus, maar waarom ook niet?

Krijgt de stad Utrecht met zijn Oudegracht en Nieuwegracht er straks een Nieuwstegracht bij? Het zou zomaar kunnen als enkele creatieve plannenmakers hun zin krijgen. Maar dan komen er ook gebouwen met groene en andere waterbergingen op het dak en met verticale gevelmoerassen, om maar eens wat te noemen.

De gemeente Utrecht is druk doende met de herinrichting van het stationsgebied. De herinrichting bevindt zich nog in de planfase, maar vast staat dat er ingrijpende wijzigingen zullen komen. Eén van de randvoorwaarden in dergelijke gevallen is dat 10 procent van het bouwoppervlak wordt aangewend voor water. Prima, vinden het Utrechts gemeentebestuur en de andere belangrijkste grondeigenaren – Corio (eigenaar van de winkelkolos Hoog Catharijne), Koninklijke Jaarbeurs (eigenaar van de Jaarbeurs) en NS (eigenaar van de grond in en rond het Centraal

Station) – maar de grond in de binnenstad is zó duur dat we de watercompensatie wel in het buitengebied zoeken. Het regenwater dat in het gebied zelf valt, zou met grote rioleringsbuizen zo snel mogelijk moeten worden afgevoerd.

Dat doen we dus niet, reageerde het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, eigenaar van zo'n beetje al het oppervlaktewater binnen de waterschapsgrenzen. Bedenk maar iets anders, iets creatiefs, zolang de compensatie maar binnen het gebied wordt gevonden, luidde het advies.

Zie hier de aanloop tot een vrijblijvende brainstormsessie waarbij alle betrokkenen aanschoven, aangevuld met deskundigen uit wetenschappelijke hoek (Alterra, Hogeschool Larenstein, Hogeschool van Utrecht, Ivam, TU Delft) en uit

Lees verder op de volgende pagina

Leven_{op} DAKEN

De blauwe levensader: Water in stationshal

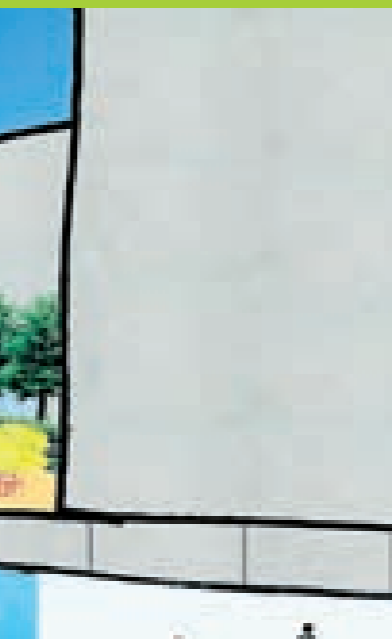
de praktijk van architectuur en landschapsarchitectuur (Architectuurcentrum Makeblijde, tlu Landschapsarchitecten). Om een lang verhaal kort te maken: de ideeën die op tafel kwamen, leken dan misschien wel vooral creatief, maar helemaal uit de lucht gegrepen waren ze ook weer niet. Met enige goede wil zouden ze zelfs haalbaar zijn. Het bleef dus niet bij één brainstormsessie. Het resultaat was een projectteam Perron H₂O dat zich mede laat sturen door de vragen van het projectbureau omgeving Stationsgebied Utrecht, maar dat ook zelf kritische vragen stelt en waar nodig gevraagd advies geeft.

Vier concepten

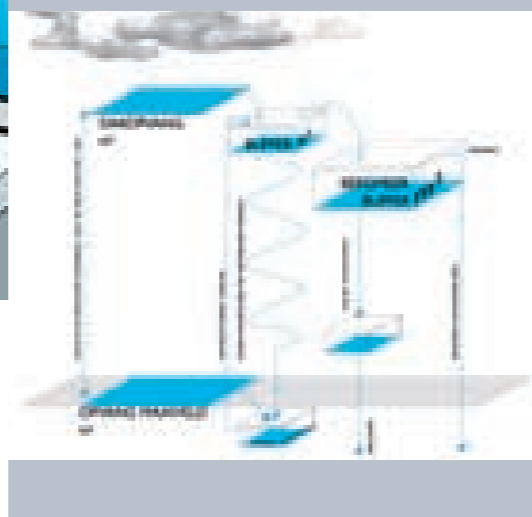
Onder leiding van Perron H₂O hebben studententeams vier concepten gemaakt. De plannen zijn onmiskenbaar creatief, misschien een tikkeltje wild, maar zeker inspirerend.

Het eerste concept heeft de werktitel 'Watertoren 2.0' meegekregen. De basis van het plan is dat regenwater wordt opgevangen op daken van hoogbouw, waarna het door aflopende hoogteverschillen wordt doorgepompt naar buffers op andere daken van gebouwen waar het water kan worden gebruikt voor diverse doeleinden zoals koeling, bevoeiing van interne tuinen, fonteinen en wat al niet meer. Uiteindelijk kan het water gedoseerd afgevoerd worden via het riool danwel in de bodem worden geïnfiltrated.

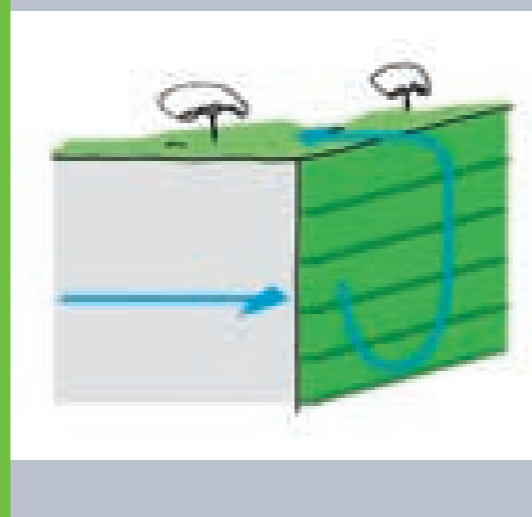
Het tweede concept 'Gestroomlijnd' gaat uit van langzame waterafvoer via drie parallelle grachten c.q. kanalen (inclusief een 'nieuwste gracht')

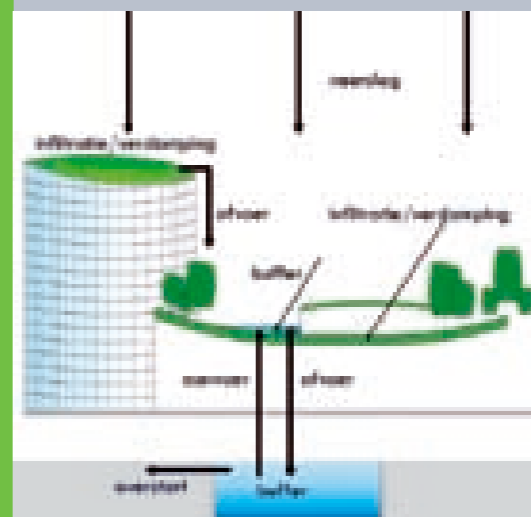
Watertoren

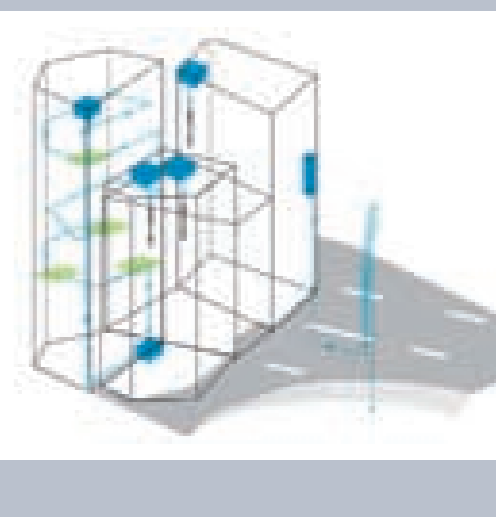
Gestroomlijnd: verticaal moeras

Watersysteem traverse

Watertoren: watercyclus in gebouw

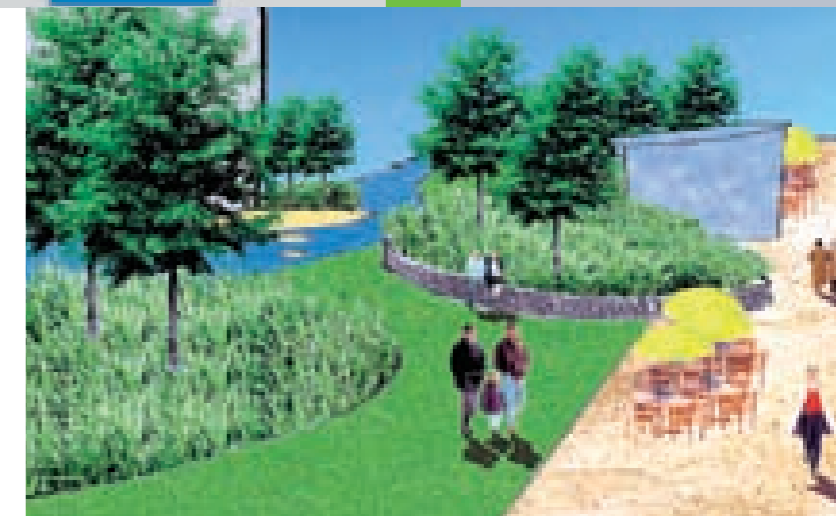
De plannen zijn onmiskenbaar creatief, misschien een tikkeltje wild, maar zeker inspirerend

gecombineerd met snelle afvoer via weer een ander kanaal dwars daarop, met aan dit alles gekoppeld waterterughouding door middel van vaten voor waterberging, een drijvende weg, een spectaculair groot 'watergordijn' en een innovatief verticaal moeras oftewel een waterzuivering in de vorm van een heliofytenfilter die verticaal langs de gevel van een groot gebouw (mogelijk de Jaarbeurs) hangt en waarvan het gezuiverde water weer wordt gebruikt voor het groene parkdak.

Een derde voorstel, 'Controverse Traverse', voorziet in een groene traverse over het hele stationsgebied bestaande uit feitelijk één groot, groen dak met (licht)gaten, vijvers, bomen en ander groen. De omliggende gebouwen worden eveneens voorzien van groene daken die ook als taak hebben regenwater te bufferen en fijn stof af te vangen. Valt er meer regenwater dan kan worden gebufferd, dan wordt dat opgevangen in een speciaal bassin.

Illustraties:
tlu Landschapsarchitecten

Het vierde en laatste concept heet 'De Blauwe Levensader' en gaat uit van een combinatie van blauw en groen om het water zowel te kunnen bufferen als te kunnen afvoeren. Ondergrondse reservoirs spelen hierbij een hoofdrol, waarbij het water op elk gewenst moment kan worden opgepompt om bijvoorbeeld groendaken te kunnen bevoeien. Voor het westelijke stationsgebied heeft inmiddels een verdiepingsslag plaatsgevonden. Gebaseerd op de vier concepten is een aantal concrete uitwerkingen gemaakt met de benodigde onderbouwing. Utrecht heeft de principes alvast opgenomen in haar nota van uitgangspunten

voor dit deel van de stad waar faseprojecten op stapel staan. Zo is maar weer eens bewezen dat het nooit kwaad kan om eens flink out of the box te denken en te zien wat er allemaal ook nog zou kunnen. *L*

Utrecht is geen Berlijn

De stad Utrecht kwam recent in het nieuws met de bekendmaking dat de rioolheffing hier ongeveer twee keer zo hoog is als in Amsterdam. Vreemd, want meer mensen wonen er niet, en Amsterdam is zeker zo nat als de Domstad. Als verklaring werd gegeven dat er als gevolg van de klimaatverandering meer regen valt en de verouderde Utrechtse riolering moet hierop worden aangepast om het overtollige water goed te kunnen blijven afvoeren. "Dat gaat miljarden kosten", aldus een gemeentewoordvoerder. Alsof Amsterdam dit probleem niet zou hebben, maar dit terzijde. Het zou goed zijn als Utrecht eens over de gemeentegrenzen heen zou kijken, meent directeur Mariëtte Claringboud van het Utrechtse bureau tlu Landschapsarchitecten dat tevens participeert in het

project Perron H₂O. Bij wijze van suggestie noemt ze Duitsland, meer specifiek Berlijn. "In Nederland gaat de gemeente over het rioolwater, het drinkwaterbedrijf over het drinkwater, de brandweer over het bluswater, en het waterschap over het oppervlaktewater en de afvoer van het hemelwater. In Duitsland is de eigenaar van de grond verantwoordelijk voor al het water daarop en voor de kosten van het afvoeren daarvan. Dus daar zijn ze veel verder dan hier met de opvang en buffering van water, ook door middel van groene daken. Zeker in Berlijn is dat het geval, omdat die stad lange tijd een 'eiland' is geweest waar niet in 'het buitengebied' kon worden gezocht naar alternatieven voor opvang en afvoer."